

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Praedicatorum Friburgensium lector - Cod. Ettenheim-Münster 191

Weisser, Philipp

[S.l.], 1628-1929

Institutionv
m dialecticarum. Pars secunda

[urn:nbn:de:bsz:31-117415](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-117415)

positionem exercere putamus ideo tractatu de
hypothese, post propositis declarata namq
gladimurum existimamus. Inare sit.

Dubium Primum Quanam sit essentialis Definitio Propositionis in communi

Artes Propriam, vel Enuntiationem sic dicitur.
Propositio est Oratio verum, vel falsum
solum significans.

i. Perihemi:
capi. 7.
Definitio Propos. scilicet
habetur.

Hae definitio estis non e sed tm descriptiva
ppria. Probatur. Defio estis debet explicare
thema scilicet sua predicata estia, sed hae definitio
non explicat ppriam formi qd e estia sed
tm sua genus, remota, et proprietatem. Ergo
non e Defio hae estis, sed descriptiva ppria.
Inare supposita hae definitio qua paulo
post. exant nupruy. assignanda est ad
ei qua tota estia ppriam imo dicitur.

Defio descriptiva

Hae Defio explicat
genus remota et ppriam.

Propositio est Oratio perfecta alicuius
de aliquo enuntiativa

Definitio estis.

Probatur qd nil estis. Hae Defio, datur y genus
et dicitur et qd predicata estia ppria; qd e estis
definitio. patet compo. ex nau. Estis Defi,
nitionis supra explicata. Probatur aut.

Genus

nomi ptem in
nocal sine
mopi p dte
ren do f
nos hie, agere

TIONI

ICARUM

RS

NDA

iam mentis
tris penetrant
sub. fuprius
es oblectum
s carter
g aliquid. Sch
ali l et ubia
institueret
m g pte p
pntia

Quanta pprio?

Qualis pprio?

pprio analogice tm. Sij vero q'ra h' p'ra li
 pprio? P'ra uniuersalis uel parti cularis,
 h'el iudicij r'ra. Quia p'ra d'ra d'ra
 q' quantitate pprio, de qua n'ra si uero
 h'ra qualis h'ra pprio. P'ra i. Aff'mo
 uel h'ra. V'ra uel f'ra. Quia i'ra
 d'ra d'ra p'ra p'ra p'ra p'ra p'ra p'ra
 qua r'ra d'ra d'ra d'ra d'ra d'ra d'ra
 h'ra; f'ra n'ra r'ra. P'ra aui d'ra d'ra
 q' o'ra magis ex d'ra d'ra d'ra d'ra d'ra
 h'ra pprio qualis q' d'ra d'ra d'ra d'ra
 et u'ra d'ra d'ra d'ra d'ra d'ra d'ra
 sit

Dubium Secundum

An Propositio Men- talis sit simplex Qualitas

Dictum e supra ex cu philonem dicto
 pprio q' p'ra ad r'ra mentis p'ra
 h'ra qua p'ra p'ra d'ra uel compo-
 s'ra. r'ra p'ra p'ra de cuius p'ra
 q' p'ra h'ra q' complexa; q' d'ra h'ra
 r'ra

si vero dicatur secundum, habentur in tantum
si in prima mente seu actu iudicij esse
positum ex illis et ~~conceptis~~ conceptis singulis
et in diuisibilem qualitatem.

Conclusio secunda

Stante veritate precedentis conctis recte
in ad huc potest inter distinguere in iudicio
dicentis apphetas et alij dicunt in iudicio
controversi distincte plures apphetas
et alij conclusio. Inter potest in diuisum in ad a,
quodam conuice, hoc e quatenus terminus natus
ad subiectum, vel quatenus terminus natus
ad obiectum. go potest et distingui plures apphetas
in iudicio distincte contentas.

Quatenus conuice, hoc e quatenus terminus natus
ad subiectum, vel quatenus terminus natus
ad obiectum. go potest et distingui plures apphetas
in iudicio distincte contentas. Item in iudicio e ad effectus
apphetas et conceptus in illas. go conuenit illas
distincte, quatenus si potest ostendere eadem
ad obiectum. in diuisum n. representat eadem ob
conuenit et separant inter se. Ergo in iudicio
eio separant distingui plures apphetas distincte,
inter se conuenit.

Quicquid ergo experia constat nos non simul et semel,
sed successive negari circa illas res p cognem
et successive non de alio affirmari vel negari.
go signum e dari plures cognem et conceptus succes
sive distinctos realiter, distinctos in ppriis go ppriis
mentalis sine in diuisum, non erit simulplex qualitas
sed composita.

Quod Argumentum tunc continetur, dari plures apphetas
conuenit ab intellectu cognoscente distinctas successive, et con
sequenter realiter inter se distinctas. nullo tamen
modo quod has in iudicio in diuisum tunc partes

Apphetas plures posse
in iudicio uer
tualiter conti
neri.

In diuisum apphetas de
+ factis.

Dubium Tertium Quid sit Propositio Categorica, et Hypo- thetica. /

Quoniam dicitur quod in categorica et hypothetica
sicam sit ut diximus, genus substantium quod man-
se: ab forma et substantium quod suo modo consistunt
et alia et alia in categorica et hypothetica. sub,
ita ut sit city prior aliis, et by substant, ratio et pri-
de his membris dicitur et loco supra prohibe, quoniam
quoniam sint.

Et in primis de categorica dicitur, quoniam
illa sit? De qua dicitur hanc cetera afferre
solum dicitur. Propositio categorica e, quae
habet subiectum et predicatum et copulam in
partes sui principales. ut hae quod dicitur
e categorica quod. ea habet subiectum et predicatum princi-
pale unum, et non plura. habet et unica copula prin-
cipalem. in quod namq. categorica plures copulas
pales altera principales. hoc n. modo quod dicitur et
in quod categorica plures copulas recipit.

Nomine subiecti. sed intelligi id de quo in quod
et predicatum. Nam vero nunc predicatum e de subiecto
Copula vero unum qd e necit et unum predicatum in
subiecto, et hae aliquid nunc explicite. ut prima dicitur.
Rebry e docty. Aliter vero implicite. ut cum dicitur
Rebry

Definitio quod cate-
gorica, vocalis.

subiectum et Predi-
catum quid?

Copula duplex.
Explicite.
Implicite.

Handwritten marginal notes on the left edge of the page, partially overlapping the main text.

composita ex multis conceptibus privati et subiecti
 sed tunc notandum qd privo mentalis categorica
 una veri enunciatio unum de aliis habeat et id y
 enunciatio, et id de quo enunciatio, tunc qd privo
 privo et subiecto qd cum componat, sed potius
 supponit illa, ex qd hinc supponit et appu
 que, vel non esse. qd illud dicitur, quo indicat ad rem
 qd privo mentalis qd illud veritas solet dicit
 predicatum et subiectum, obiective considerata habeat
 potest a privo categorica facili in negotio in
 cor y modus patereq dicitur ha potest definiti
 Propria categorica privo unig de altero
 enunciatio. Inuo dicitur rectissime ut in
 privo categorica tam vocali quam mentali
 et scripta acco modo an. nec dicitur hanc solem
 considerari una privo dicitur in cor, y absurdum
 dicitur n. nisi in ois aliis debet esse et privo da u
 dicitur cor sub quo illud continet. non in
 gram, nisi sit: nam utrumq enunciatio aliud
 de altero. nam in qd dicitur enunciatio aliud
 venit in privo et hypothetico. hoc namq, privo
 dicitur dicitur, et Pauli recipit et, qd hypothetico
 vere aliud de aliquo vultur ius; et enunciatio sed dicitur
 de dicitur Petri et respicitur Pauli y simul
 enunciatio aut fiant. Alio privo categorica
 de altero. si vera potestem ex qua componit
 de altero potest id e, enunciatio privo dicitur de subiecto,
 potest ex qua componit de altero parte
 nam una categorica privo affirmatur de altero
 ex qd componitur hypothetico, ut patet;
 In quo

Proprio Categ. mentalis
 potest predicatum dicitur,
 ioh. Obiective tunc
 non fuit.

Dicitur privo Categ.
 distinctior.

In quo differat propositio categorica a hypothetica.

Propos. Hypotheticae definitio.

Propos. hypothetica est illa, quae habet plures propositioes categoricas aliquas coniunctione unitas, vel ab eis oratas ex quavis coniunctione resultat verum, vel falsum huiusmodi partes sui principales. Ut haec sequens propositio. Ut haec, Petrus legitur et Paulus ambulat. et haec. Si Petrus ambulat, tunc Paulus ambulat.

Differat propositio hypothetica a categorica 20. Quia categorica habet unam predicatum et subiectum et est unum: hypothetica vero plura subiecta et predicata ut Petrus est doctus, et Paulus est negligens.

Differat 21. Quia in propositioe categoricae propositioes principales sunt verbae aliquae. Hypotheticae autem verbum aliquod vel coniunctio. Ut sunt. Et. Vel. Si. et alia.

Differat 30. Quia categorica enuntiat unum de alio huiusmodi predicatum de subiecto, quia eius copula est verbum cuius numerus est unum et de alio aut subiecto. At propositio hypothetica non enuntiat unum de alio huiusmodi predicatum de subiecto, sed tria subiecta aut enuntiat aliqua enuntia aut verba duos propositioes categoricas, vel oratas, ex quibus unitas resultat verum, vel falsum.

Generis, Propos.

Locum generis in hac serie, et inest, Propos. et licet explicita non ponatur, et in subiecto intelligenda. et forma dicta non est neque quae representat propositioes categoricas et hypotheticas. Sed est eorum analogum quod nunc nunc generis generis.

Distrib.

Loco distrib. sunt particulae reliquae, scilicet: quae sunt propositioes complectentes plures propositioes aliquas coniunctione unitas, vel plures oratas ex quibus unitas resultat verum, vel falsum, huiusmodi partes sui principales. in quibus verbis tres supra posita distrib. significandae ut tripliciter patet. Illam partem: aliqua coniunctio est unitas, in belli, quibus propositioes coniunctioes et quae sunt generis materiam.

marginibus... inest... distrib. sunt... materiam

maticos conuenitio de. et excludit conuenientiam
 verbale y reales sunt in Categ: p[ro]p[ri]e. n[on]de
 s[ed] ut multa p[ro]p[ri]e categ: vel orati[one] s[ed] careant
 tali conuenientia non op[er]i aut p[ro]p[ri]e hypoth[et]ic[ae]
 vel s[ed] eas. loquimur de alio. Acty. Categ. p[ro]p[ri]e. s[ed] si
 gens non op[er]i is p[ro]p[ri]e hypoth[et]ic[ae]. Ad hoc inq[ui]t.
 vel alius orati[one] ex q[ui]b[us] unitis resultat verum
 vel falsum in multis casibus non est necesse
 ad hypoth[et]ic[am] in q[ui] componunt ex Categ[or]icis p[ro]p[ri]e
 facti. si componunt ex orati[one] ex q[ui] unitis resultat
 verum vel falsum. q[ui] utiq[ue] de p[ro]p[ri]e n[on]de
 p[ro]p[ri]e. Vt hoc p[ro]p[ri]e. s[ed] utiq[ue] de p[ro]p[ri]e n[on]de
 vel alius. q[ui] n[on]de hypoth[et]ic[ae] conditionalis. et t[ame]n
 consistit p[ro]p[ri]e, Categ: p[ro]p[ri]e. vel p[ro]p[ri]e. Ergo.
 Contra d[omi]n[um] p[ro]p[ri]e Categ: s[ed] explicatam
 Obiicies q[ui] d[omi]n[um] p[ro]p[ri]e. Petry et Paulys s[ed]
 sancti et sapientis. s[ed] p[ro]p[ri]e Categ: et t[ame]n habet
 plura subiecta et p[ro]p[ri]e. s[ed] falsum p[ro]p[ri]e
 Categ: habere t[ame]n unum in subiecto et p[ro]p[ri]e

Obiectio 1a
 Contra d[omi]n[um]
 Prof[ess]or Categ[or]ic[ae].

R. concesso ma: q[ui] sit p[ro]p[ri]e Categ: et n[on]de
 nem n[on]de subiecta plura et p[ro]p[ri]e. t[ame]n
 subiecto complexu et p[ro]p[ri]e complexu y p[ro]p[ri]e
 Categ: non repugnat.

Obiectio 2a.

Obiicies 2o. Hoc p[ro]p[ri]e Petry et Paulys d[omi]n[um],
 crement legem d[omi]n[um], constat t[ame]n una copula
 p[ro]p[ri]e in p[ro]p[ri]e, et t[ame]n q[ui] hypoth[et]ic[ae]. q[ui] non recte
 d[omi]n[um] p[ro]p[ri]e Categ: distingui ab hypoth[et]ic[ae]:
 n[on]de q[ui] habeat una copula p[ro]p[ri]e in p[ro]p[ri]e.
 p[ro]p[ri]e in. illa p[ro]p[ri]e ex ualeat t[ame]n hypoth[et]ic[ae],
 t[ame]n. Petry docuit legem d[omi]n[um], et Paulys d[omi]n[um],
 aut legem d[omi]n[um]. q[ui] s[ed] hypoth[et]ic[ae].

R. Concedo r[ati]o ma: ut n[on]de ma: in: ad
 unig[er] plura d[omi]n[um] illa ut ualeat hypoth[et]ic[ae]
 ea, p[ro]p[ri]e t[ame]n illa est hypoth[et]ic[ae]. q[ui] multo
 s[ed] q[ui] n[on]de abanti debet in p[ro]p[ri]e

Obiicies

Dubium Quartum Quid sint Materia Qualitas et Quantitas Pro- positionis Categoricae

Materia propositio categorica est ordo seu habitudo predicati et
subiecti. u. g. in hac prope. Petrus est homo, materia est Petrus,
seu mens illa quae predicatum istud habet, se habet ad Petrum
hunc quod apponitur illi et sic. Iuxta triplicem modum
quae predicatum potest comparari ad subiectum, triplex
causa assignari solet materiae. Alia Naturalis, alia
Coniungens, et alia Remota.

Naturalis est, in qua predicatum est de eodem subiecti
vel propria eius passio; ut istud u. g. quies, hoc est aut.
hoc est naturalis. Item in materia naturali, quae illud predicatum
natura illius subiecti debent unum hunc est et sic
et aliam naturam naturae propriae passio. Huc reducuntur
omnes propriae proprie in eodem licet predicatum non sit de eodem
subiecti, nec illius passio, debet tamen subiecto, hunc
quod natura cum ipso conueniat. Ut huc proprie. Materia
est informata alicuius formae reducitur ad materiam
naturam; est n. organum informata alicuius formae
est ipsi conueniens debita: nec n. potest esse conueniens quod
materia, absq. alicuius formae substantiati ut in phi,
ca dicemus.

Materia Coniungens uocatur illa, in qua pre-
dicatum conueniens conuenit subiecto, hunc
quod ab eis est, uel natura extraneam; u. g. hunc proprie.
hoc est alibi. In materia coniuigenti, quae albedo
hunc predicatum extraneam, hunc, nec est, nec unum
spiritu conueniens conuenit hunc.
Illa denique proprie est in materia Remota in qua predicatum
hunc requirit subiecto, ut u. g. est proprie.
hunc

Materia quod sit?

3plex materia.
Naturalis. Coniungens.
Remota.

Naturalis.

2a.
Coniungens.

3a.
Remota.

lecty & disputat
ms. et alia
Abros copulatio
una tm hnt copu
copula. Aliqua
de uny extrema
copula implicat
aliqua extrema
iam uerū est
aliquid quā uerū
uonem qdōi catō
quod ex parte
si mag potō
las est quōi catō
copula qmāi catō
indignatō, quā
in uerūmāi quōi
tō plūm nōa uerū
quōi am nōam
u. g. qdōi conuen
y potōi dōi conuen
lum dōi. hō dōi
rōtō. hū n. quōi
andōi; quōi dōi
quōi hū uerū copu
hōmā sūi sūi
quōi, nōm nōa dōi
dōi a. nōi quōi
quōi hū uerū
nōi dōi quōi

134.
Particularis.

Proprio Particularis est illa cuius subiectum terminus eius signo particulari determinatur ut hanc, alijs non currit. Signa particularia sunt. Quisam. Alijs. Aliter & alia similia.

Indefinita

Proprio Indefinita est illa in qua subiectum terminus eius nullo signo nec uniuersali nec particulari, nec demonstratiuo affectu. ut hanc. hoc est dicitur.

Singularis.

Proprio Singularis est illa in qua subiectum terminus eius, aliquo in singulari, vel et terminus eius, aliquo in singulari determinatur ut ista species. Petrus est sanctorum. hic est quod currit. sunt species singulares.

Si ergo propter autem de subiecto singulari: et tunc est singularis; autem de subiecto eius est tunc si subiectum nullo signo determinetur et indefinita. Si uero subiectum per signum uniuersale, et tunc est uniuersalis. Si autem in nullo signo aliquo particulari, est pro particularis.

Res qualitatis.

In qualitas propter est accidens quoddam cuius inueniens propter ratione uniuersali predicati cum subiecto, qua ratione affirmatio vel negatio uentis aut falsitas sunt qualitates propter. Quae conueniunt in propter ratione uniuersali predicati cum subiecto. Si in predicato uniuersali subiecto affirmatiue vel negatiue, propter erit aut affirmatiua aut negatiua. Si uero uniuersalis uerax vel falso, propter erit uerax vel falso; et uniuersalis hanc qualitatem dicitur in propter categoria in affirmatiua et negatiua, uerax et falsum.

Proprio affirmatiua.

Proprio affirmatiua est illa, in qua predicatum affirmatiue de subiecto, ut cum dico, hoc est autem, est propter affirmatiua, quae predicatum quod est autem affirmatiue de subiecto quod est hoc.

Proprio Negatiua.

Proprio uero negatiua est illa, in qua predicatum negatiue de subiecto, ut cum dico, hoc non est lapis est propter negatiua quae predicatum quod est lapis negatiue de subiecto.

subiecto, hinc se. Item inacta hanc quantita-
tam dicitur qd p[ro]p[ri]o Eug[er]ia in veram aut falsam.
Proprio vera illa q[ue] e[st] conformis suo obiecto
ut h[ic] e[st] aut, e[st] p[ro]p[ri]o vera, q[ue] conformatur suo
obiecto.

Proprio falsa e[st] illa, q[ue] e[st] disformis suo obiecto
ut h[ic] e[st] lapis, e[st] p[ro]p[ri]o falsa, q[ue] dissonat cum suo
obiecto. Quid sit a. confirmari aut non con-
firmari suo obiecto, et consequenter qd sit
p[ro]p[ri]um esse verum vel falsum. Pote[st] et dubio
q[ue]o, 2a partis ubi de ista p[ro]p[ri]o in eis dicitur.

Proprio vera aut e[st] necessaria, aut contingens,
falsa, aut e[st] impossibilis aut contingens qd
non p[ro]p[ri]um esse verum, contingens
aut impossibilis item p[ro]p[ri]o si dicitur e[st].

Curia dicta movet q[ue]stio an illa et de p[ro]p[ri]o hyp[er]ta
affirmari possunt?
Et q[ue]o an sicut categorice h[ab]et p[ro]p[ri]a maiorem quantita-
tem et qualitate[m]. Ita p[ro]p[ri]o hyp[er]ta ea sibi et veris,
cet.

De Ma[gi]na tenendum, certo, q[ue] illa in hyp[er]ta s[em]p[er]
menda sit ex categorice. et v[er]o h[ic] p[ro]p[ri]o. Nam ma-
g[is] e[st] habitudo p[ro]p[ri]o cat[eg]orice et subiecti. sed hyp[er]ta p[ro]p[ri]o
non habent aliam habitudo[n]em quam categorice ex
q[ue] componunt q[ue]o ma[gi]na illam ex categorice s[em]p[er]
menda est.

De Quantitate magis e[st] diffus[us] an p[ro]p[ri]o mutata
i[n] categorice habent hyp[er]ta p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o. Certo n[on] e[st],
illas habere quantitate[m] categorice[m], sed p[ro]p[ri]o
hanc asserunt q[ue]o illis p[ro]p[ri]a quantitate[m],
sed non p[ro]p[ri]o notari debet quantitate[m], cum
illa p[ro]p[ri]o hyp[er]ta, quatenus hyp[er]ta, non ha-
bent signa[m] univ[er]salia[m] vel particularia
distribuentia, vel delectatione[m].

Item de qualitate[m] certo sit, hyp[er]ta p[ro]p[ri]o
habere p[ro]p[ri]a qualitate[m], ita q[ue] s[un]t actus vel
negatives, vera vel falsa, non q[ue] act[us] magis parti,
cupit a categorice, sed q[ue] p[ro]p[ri]a. Et idem dicitur
de

Proprio vera
vel falsa.

Quia s[ic] an
sicut p[ro]p[ri]o hyp[er]ta
habet ma[gi]na[m], quan-
titate[m], et qualitate[m]
sicut h[ab]et p[ro]p[ri]o cat[eg]orice.

Ma[gi]na e[st] e[st] e[st]
in hyp[er]ta, q[ue] in cat[eg]orice.

Proprio hyp[er]ta h[ab]et
quantitate[m] alia[m]
sed non p[ro]p[ri]o.

de aliis qualitatibus.
 Tunc vero quod hypothesis est affirmativa; negatio vero negat.
 Item fit a. copula principalis hypothesis, dicitur per
 captionem 10a. Petrus disputat et Amandus sedet.
 2a Non Petrus disputat et Amandus sedet.
 Ut ad verba quod hypothesis fit negatio, debet
 negatio ad verba principalis remi in principio totius
 propositi, ut patet in exemplo supra. Non a. est
 negatio et negatio ponat in medio propter catenam
 ut haec, Petrus non disputat et Amandus ambulat
 non est negatio, sed affirmatio. Dicitur et adverbialis,
 nam si est adverbium quoddam, non afficit
 esse hypothesis negatio. Ut haec. nullus homo
 equus et leo a. dicitur non est negatio sed affirmatio.
 Proprietas hypothesis tres sunt scilicet: Conditionalis,
 naturalis. Copulativa. Disjunctiva.
 Proprietas hypothesis conditionalis est illa cuius partes
 unius sunt haec particulae (Si) Dilatatio hypothesis
 ut. si hoc est, aut est, si Petrus volaret, haberet alas.
 Circa hanc conditionalem notatur 10. Quod
 illa particula si, posita propter accipitur
 Interrogativa. ut n. g. si mihi adhuc pro me
 20. Illatione, seu conditionaliter; et in hoc sensu
 est unius propositi, hypothesis conditionalis. Similiter
 et alij sensus huius particulae, sed parum usque
 positum. Notatur 20. Quod ad hoc ut est
 extremalis vera sit, veritas ut una propositi
 vera per bona consequentia inferatur ex altera.
 Sive tales propositi vera sunt sive falsa.
 ut n. g. si Petrus est homo, Petrus est animal. Quod si Petrus
 homo est, Petrus est animal. Unde illa proposita hypothesis
 conditionalis est falsa, si qua consequens
 non inferatur esse antecedenti, ut si si est. si Petrus
 est homo

Copula principalis
 hic dicitur fit.
 Vide pag. 125.

Negatio in hypothesis
 quantitates in
 principio ponenda?

Copula adverbialis
 hic in hypothesis nega
 quantitates ponenda.

Species propositi hypothesis
 tres.

1a. Conditionalis.
 Si. illatione.

Nota 10.

Exclusio Si, interrogativa.

Nota 20.

Partes formae
 hic dicitur notatur
 nam si vera
 non est
 hypothesis Cop
 adverbialis, copulati
 va. ac. d.
 Notatur ut an
 tiqua ut in or
 dinatione
 hic dicitur nota
 10.
 Nota 20.
 Nota 10.
 Nota 20.

Proprio conatus debet esse vera, et veritas.

2a Copulativa.

3a Disjunctiva.

Et hoc, Paulus dormit. Inferunt alii et recte: qd proprio conatus onales vera, sed nequa. nabel hinc. nam si vera e, posito ante ea certis, no potest non veri conferens. qd e necessaria.

Proprio hypotesa Copulativa e illa qd congrua, nisi ex pluri qd catervis particula aliqua copulativa, copulativa sumpta unitis.

ut qd. it. abq. ac. & ut hanc. Petrus significat, et Paulus loquitur. Nota quod ut hanc proprio vera, fit, regitur ut unita, partes qd qd congrua sunt vera. ut in exple allato patet. Nam ut illa proprie vera sit, petri ut Petrus significat, debet et Paulus loquat. ea sensu eiq e q ista duo simul sunt et sunt; nempe significatio Petri, e si una pars eiq e contra ut sit falsa sal

debe e trius; et hoc e abing. e forme proprie sed, lam.

Proprio hypotesa Disjunctiva e illa, cuius partes utrumq aliqua parti ulla disjunctiva, disjunctiva sumpta. quales partes, eulw sumit. ut aut. & Ad veritatem huius proprie petitur qd ut minus una pars vera sit; ut una vero; Petrus e hoc, vel Paulus e lapis. huc proprio vera e, qd saltem ad minus una pars ex us vera e. qd se: qd Petrus sit homo.

Invenitur alii hinc qd utrumq, pars vera e eiq. utrum tunc proprie disjunctiva sit vera. qd quid sit vera huius proprie referri loquendo. ut una vero. Petrus e hoc, vel Paulus e lapis.

Et hoc e proprie hypotesa eiq

Et hoc e proprie hypotesa eiq

Et hoc e proprie hypotesa eiq

Die 30. Decemb.

Dub: 5.

Handwritten text from the adjacent page, partially visible on the left edge of the image.

Dubium Quintum

Quid sit

Suppositio .s.

Postquam supra definem agram nōm ē,
 quatuor potissimum esse proprietates seu affectiones
 terminōrum. *Suppōm* scilicet: Ampliationem. Restricti-
 tionem et Appellatōem. Quae ipsis non nudè con-
 sideratis, sed in oratione aut quae positae conveniunt.
 Inter quas *suppōm* in locū obtinet: et merito:
 nam quae illa, cetera sequuntur. sublata vero
 tolluntur. Quare et prius hinc quod *suppōm*
 ante alias proprietates, etiam manifestū. Cuius hōm-
 inis satisfaciēt deficiō illa p̄ ceteris ab hōm-
 inis assignatur, quae talis ē.

Suppositio ē acceptio termini p̄ ali-
 quod de quo verificatur in alia eius-
 dem generis copulata.

Explicat deficiō. Genus in hac deficiō ē, vel potius
 totū generis genus. Si *Acceptio*. Cetera parti-
 culae locū hōm- inis occupant.

Circa hanc deficiōm *Notā* p̄. *Suppōm* inde dicitur
 talem, q̄ per illam subtrahimus hōm- inos cum
 voces p̄ aliter: nam ut ait *hōm- inis* cum res ipsas
 non

Proprietas termino-
rum p̄plex.

Deficiō *suppōm*.

Genus *suppōm*.
Acceptio.

Notā p̄.

Suppo necessaria.

Nota 29

Acceptio termini qd.

Nota 30
Suppo distinguit
2 significatione.

non possimus phisicè adducere ad disputatam, uti
muri, sociis, part. terminis loco, tunc, illis qd
q ipsi submitti my. Ex quo et facile colliges
quam necesse sit suppo cogniti, nempe ut
in terminis uti, et alios utentem intelligere
ualeas.

Nota 20. Acceptiorem esse qd uniuersaliq
respectu pprietatum terminoru, non tra
dici p proprietatem termini in p pte positi.
Quia acceptio termini nihil e aliud, quam
positio illiq in p ptem, et q uniuersaliter uerbo, ex
quo habetur data termini tu infra p ptem, vel
petiq in ordine ad p ptem ream suppois excer
cere. Extra p ptem non supponit qdem actua
liter, tnt in arbitriam p ptem si y eam
ut possit supponere.

Nota 30 Suppoem distingui a figeate. p bnf.
Suppo supponit fig eam termini: qd no e
figeate sed distinguit ab illa. confy: patet
statu ans. Et aliqd supponit uerum uat ter
minu q aliquid intra p ptem petiq, ut illa uer
vel terminu antea hntat anim figeati, non n. ali
qd posset hunc term: lapis n. g. loco rei qd lapis
substituere, si ille terminu non figearet lapidem,
aut forte aliam rem. Ergo suppo non e frater
figeate, sed supponit illam.

Diximus in defy q aliquis de quo uerificati
uata exi gentriam repulsa. per hz aliquo,
intellege et, uel q se ipso, pp suppoem mantem
terminu, q q se ipis aliqto accipiuntur
ac si opent q q se ipis aliqto accipiuntur
ipis nety alia nota imponeere unu p se ipis
in p ptem uenire no sint. Quare tnd suppoem
ut hz non petiq illa acceptio q p re alia
distinguita figeata p terminu ut p ptem ou porto
x a

Quintum
sit
positio

iem agiamy n...
mictat qm...
Ampliationem...
um ipis non...
ut pte p...
in offidit: et...
in sequent...
re hie p...
huiusmodi...
illa e...
is terminu...
atur uat...
in hae d...
Acceptio. C...
jo. Suppoem...
primu...
Atta cum...

La sed pt qd acceptio termini p se pso; ut cum
 dicitur d. g. h. o. d. b. i. t. u. d. s. p. h. a. b. a. Quae suppo
 gnalis fit, dicemus d. b. i. t. u. s. p. h. a. b. a. pag. 144.
 Dicimus et in d. f. e. ; de quo verificatur in
 la exigentiam copulata. per quas particulas
 in f. e. u. e. u. l. u. m. , ad suppo. necis regri, q
 termini verificatur de suo sigeto inata exi
 gentiam copulata. contingit n. q. termini
 accipiatur p suo sigeto et uni ad. verbo; et tñ
 non supponat, ut in hac ppie, Antequam fuit
 ille termi: Antequam, accipit q dem q suo sigeto
 sed tñ non supponit q illo q non verificat
 de illo f. e. u. m. exigentiam copulata verbis illis
 si: quos pbeniti, cum Antequam nomen fuerit
 in rem natu. Est a. verificari terminu
 de suo sigeto inata exigentiam copulata nil
 aliud, vel apud man. veri de illo, vel q veru
 p. b. e. t. q. illo f. e. u. m. exigentiam v. i. f. a. t. u. m.
 p. o. r. t. a. t. a. p. e. r. v. e. r. b. u. m. , q. non su. intelliges
 p. r. a. p. t. q. d. e. b. e. a. t. a. c. t. u. s. p. o. p. p. i. a. e. x. e. r. c. e. t. s. u. a.
 n. e. n. t. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. m. , s. e. d. p. r. o. p. t. e. r. q. p. r. o. p. t. e. r. f. e. u. m. e. x. i.
 g. e. n. t. i. a. m. c. o. p. u. l. a. t. a. d. e. p. r. o. s. i. g. e. t. o. v. e. r. i. f. i. c. a. r. i.
 u. l. t. i. c. h. o. l. e. l. o. g. i. s. i. l. l. e. t. e. r. m. i. n. i. s. s. u. p. p. o. n. i. t. e. t. p. o. t.
 n. e. r. e. q. s. u. o. s. i. g. e. t. o. q. a. l. i. c. e. t. n. o. n. a. c. t. u. v. e. r. i. f. i. c. a. t.
 p. t. t. a. v. e. r. i. f. i. c. a. r. i. i. n. a. t. a. i. l. l. u. m. c. o. p. u. l. a. m. d. e. m. o. n.
 s. t. r. a. t. o. a. l. i. q. u. o. s. i. g. e. t. o. h. o. i. s. d. i. c. e. n. t. e. , h. o. i. s. q. h. o. q. u. a. n.
 n. i. h. i. l. r. e. f. e. r. t. u. d. s. u. p. p. o. s. i. t. i. o. n. e. m. a. n. p. p. i. o. f. i. t. v. e. r. a.
 n. e. l. f. a. l. s. a. , d. i. m. i. n. u. t. o. t. u. t. e. r. m. i. n. i. s. a. c. c. i. p. i. a. t.
 p. p. i. e. p. r. o. p. t. e. r. d. e. a. l. i. q. u. o. s. u. o. s. i. g. e. t. o. d. e. m. o. n. s. t. r. a. t. e.
 v. e. r. i. f. i. c. a. r. i. . E. t. n. i. s. u. m. a. a. d. s. u. p. p. o. s. i. t. i. o. n. e. m. , u. l. f. i. t.
 A. c. c. e. p. t. i. o. t. e. r. m. i. n. i. , i. l. l. e. f. u. l. p. r. o. b. a. t. , a. u. t. p. r. o. p. t. e. r.
 i. l. l. i. q. u. i. n. i. p. p. i. e. q. a. l. i. q. u. o. ; h. o. i. s. q. u. i. s. e. f. i. g. u. r. a. a. n. t.
 q. d.

Verificare qd.

Summa Definis.

... de quo veri
 ... inata ex
 ... nostri
 ... acceptio
 ... u. l. i. s. y. p. o. s. i. t. i. o. n. e. m. a. n. p. p. i. o. f. i. t. v. e. r. a. n. e. l. f. a. l. s. a. , d. i. m. i. n. u. t. o. t. u. t. e. r. m. i. n. i. s. a. c. c. i. p. i. a. t. p. p. i. e. p. r. o. p. t. e. r. d. e. a. l. i. q. u. o. s. u. o. s. i. g. e. t. o. d. e. m. o. n. s. t. r. a. t. e. v. e. r. i. f. i. c. a. r. i. . E. t. n. i. s. u. m. a. a. d. s. u. p. p. o. s. i. t. i. o. n. e. m. , u. l. f. i. t. A. c. c. e. p. t. i. o. t. e. r. m. i. n. i. , i. l. l. e. f. u. l. p. r. o. b. a. t. , a. u. t. p. r. o. p. t. e. r. i. l. l. i. q. u. i. n. i. p. p. i. e. q. a. l. i. q. u. o. ; h. o. i. s. q. u. i. s. e. f. i. g. u. r. a. a. n. t. q. d.

terminus extra spem vere et actualiter sup-
 poneret unum vultu accipitur qd aliquis non
 si q nullo accipit, nullam et rem significat
 quod ante factum esse constat.
 Concluditur qd de voce supposita esse qd fit acceptio termi-
 ni p aliquo de quo veritate factum exigentia cogit
 sed facile colligere poteris quodam termini
 ni p se supponant, si n. veritatem nec veritatem
 possunt factum exigentia copula non supponant
 ni in hac spem, Chymara currit. Chymara ac-
 cipit qdem p se factum non supponit qd
 non veritatem de illa factum q copula occidit.
 comula petit, quod Chymara in hunc locum est
 stat et currit q ei, in quo ante velle plane respic-
 nat.

Excluduntur a
 suppone finali termi-
 ni calgei.

Ex dictis inferitur qd termi: p se non proprie
 se supponi vult de dicto colligitur supposito n. qd
 cepto termino p aliquo de quo veritatem
 factum exigentia copula. Termini a. p se non
 enim veritate factum proprie p se habent, non
 possunt q aliquo accipi; q de suppone finali in
 colligendum qd repetitur p se dicitur; si n. de materiali
 sermo sit, possunt et terminus p se non
 supponere, ut cum dicitur factum est dicitur
 et hysyllaba, q suppone materialis, qd.

Excluduntur a suppone
 Adiectiva, ut sit.

Inferitur et. Adiectiva quatenus adiectiva non
 posse vere et proprie supponere nisi qd
 includunt substantivum et sunt illud ostendit
 gere, ut bene qd illis possunt supponere.
 Quod cum dicitur, tunc ut palma floret. qd
 tunc illa termi: adiectiva in se supponit
 qdem sed non adiectiva qd sit in se inclu-
 dit substantivum certum p se. p se virtutes,
 in se.

Obratio ja.

Contra dicitur suppositi dicitur qd. Qd accipit

Handwritten text on the right edge of the page, partially cut off.

o actus, suppo non e actus. go suppo non e accep-
 tio; go male dicta e q suppo fit acceptio. ind:
 una eussq. patet. min. p. suppo n. for,
 miter e quodam ens rati, go no e actus.
 hoc argtu petit ut explicem q. n. luter suppo
 dicat acceptio, p. unig. intelligenda et solute
 argtu. Nota q. d. acceptio pter accipi p. l.
 vno modo active, qua rae acceptio e actus
 in q. accipientis terminu d. f. l. p. l. d. r. e. n. t. s.
 s. h. a. m. p. p. l. g. n. o. i. e. o. p. a. s. s. i. v. e. i. s. q. u. a. r. a. e. s. u. n. g.
 ta acceptio n. l. e. a. l. i. u. m. q. u. e. m. d. e. m. i. n. u. t. u. t. i. n. t. e. r.
 p. s. e. a. c. c. e. p. t. i. o. e. s. t. d. e. m. o. n. i. n. a. t. i. o. u. t. r. i. s. q. u. a. b.
 actus accipientis p. r. e. m. i. e. n. s. e. t. h. o. c. p. a. s. s. i. v. a.
 acceptio duplex e: alia actualis, ut go to tem
 nung. actus e acceptio: alia artificialis
 seu potis, q. e. potis q. d. am. c. o. n. v. e. n. i. e. n. s. s. e. n.
 n. i. s. r. a. e. s. i. g. n. a. t. u. s. u. t. a. b. i. n. t. e. r. p. o. s. i. t. a. c. c. i. p. i.
 d. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. q. a. l. i. g. n. o. H. i. s. n. o. t. a. t. i. s. c. e. r. t. u. e.
 suppo non e p. s. e. a. c. c. e. p. t. i. o. n. e. a. c. t. i. v. e. s. u. n. g. p. l. a.
 alia d. e. s. i. o. e. s. t. i. s. n. o. n. e. s. e. t. e. n. n. s. u. p. p. o. a. c. c. i. d. a. t.
 actus in q. t. u. m. q. d. e. x. t. r. i. n. s. e. c. u. D. e. p. t. e. s. u. p. p. o.
 q. d. a. m. i. n. t. e. n. t. i. o. r. a. t. i. o. q. a. c. t. u. i. i. n. t. e. r. n. o. c. o. m. p. e.
 t. e. g. o. s. u. p. p. o. n. o. n. e. r. i. t. a. c. c. e. p. t. i. o. a. c. t. i. v. e. s. u. n. g. p. l. a.
 n. e. e. t. e. a. c. c. e. p. t. i. o. p. a. s. s. i. v. e. s. u. n. g. p. l. a. q. u. a. s. u. p.
 p. e. e. r. o. l. a. t. o. q. d. a. m. r. a. t. i. o. i. g. o. n. o. n. e. s. t. f. u. n. t. e. r. e. s. e.
 acceptio passiva. q. u. a. s. u. p. p. o. q. u. a. s. u. p. p. o. q. u. a. s. u. p. p. o.
 d. n. o. n. e. r. e. l. a. t. o. s. e. d. a. c. c. e. p. t. i. o. p. a. s. s. i. v. e. i. n. r. o. l. a. t.
 f. u. n. d. a. n. t. i. r. o. l. a. m. a. c. c. e. p. t. i. o. p. a. s. s. i. v. e. i. n. r. o. l. a. t.
 i. p. s. a. f. u. n. t. e. r. s. e. d. a. s. u. p. p. o. e. s. t. n. o. n. e. s. u. p. p. o.
 r. a. t. i. o. o. r. t. a. e. x. n. i. a. c. t. i. v. e. a. c. c. e. p. t. i. o. n. i. s. u. n. g. r. a. e.
 f. u. n. d. a. n. t. i. e. a. c. c. e. p. t. i. o. p. a. s. s. i. v. a. s. u. b. i. e. c. t. u. m. n. e. r. o.
 h. i. n. g. r. o. l. a. t. i. s. e. t. e. r. m. i. n. i. s. u. n. d. e. g. o. t. r. o. s. u. p. p. o. e.
 acceptio, n. o. n. e. n. e. m. i. n. s. e. n. s. u. f. u. n. t. i. s. e. d. c. a. u. s. a. l. i.
 t. u. m. s. i. c. u. t. s. o. l. e. n. t. d. i. c. e. r. e. p. t. i. l. i. g. e. n. e. r. a. l. i. s. u. n. g. e.
 c. o. r. r. u. p. t. i. o. a. l. t. e. r. i. q. t. r. a. n. e. n. t. e. i. n. s. e. n. s. u. c. a. u. s. a. l. i.
 f. a. l. i.

Argtu explicatur.
 Acceptio duplex
 accipi potest.
 1. modo Active
 2. modo Passive
 Passiva acceptio
 duplex.
 Actualis. Potis.

si supra p[ro]dicata convenire subiecto quatenus
 ip[s]um concipit p[ro]prio conceptu, ut si dicitur h[ic]
 te alibi. ille dicitur h[ic] suppletur mediante con-
 ceptione p[ro]prio h[ic] cum n[on] p[ro]fero hanc p[ro]p[ri]am
 conceptu subiectu et p[ro]dicata p[ro]prio conceptu
 p[ro]prio, sed t[ame]n non denotat in hac p[ro]p[ri]a
 p[ro]dicata convenire subiecto quatenus con-
 cipit p[ro]prio conceptu. h[ic] n[on] e[st] alibi, licet non
 concipiat conceptu p[ro]prio p[ro]prio. At vero q[ui]a
 h[ic], h[ic] e[st] p[ro]p[ri]a, non t[ame]n concipit subiectu
 p[ro]prio conceptu sed et denotat p[ro]dicata con-
 venire subiecto quatenus subiectu tali vel
 tali modo concipit.

Notu[m] e[st] et in d[e]p[re]ssio p[ro]p[ri]o immediato
 ad denotandu[m] in sup[er]io simplici subiectu
 non posse accipi p[ro]p[ri]o immediato, ut
 in hac, h[ic] e[st] p[ro]p[ri]a subiectu illud t[ame]n accipit
 qu[od]a[m] humana[m] i[n]t[er]pretat[ur] sup[er]io illud
 et p[er] Petrus Paulu[m] et alios i[n] d[e]p[re]ssio, q[ui]a p[ro]p[ri]a
 p[ro]p[ri]a mediate huius feminis h[ic]
 p[ro]p[ri]a ad p[ro]p[ri]a aliam h[ic] h[ic] illud, ut
 q[ui]a p[ro]p[ri]a q[ui]a d[e]p[re]ssio t[er]t[er]ia i[n] p[ro]p[ri]a. Et
 dicit colligitur feminis et p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
 p[ro]p[ri]a simplici p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
 illis et p[ro]p[ri]a d[e]p[re]ssio aliam p[ro]p[ri]a
 q[ui]a illis conveniunt quatenus concipiunt
 p[ro]prio conceptu; et quanto dicit Petrus est in
 d[e]p[re]ssio, e[st] sup[er]io simplici, quia
 ille feminis Petrus accipitur p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
 n[on] p[ro]p[ri]a immediato, p[ro]p[ri]a ut concipitur p[ro]p[ri]a
 p[ro]prio conceptu simplici.

sup[er]io

Ex dicto dato colligitur homo supplex tunc verum
 in materia nata et in qd in qd auctu abfolunt a
 pro qd verba sunt et in qd auctu dicta qd
 abfolunt p necesse conuenientia qd cuti in subiecto.
 Supplex accidentalis e acceptio termini p suo
 sigto de quo tunc verificat inata distanti qd
 importatum qd verba et non tunc necessaria
 connexionis. Hanc supplex tunc p regri in
 materia contingenti, qd huc sunt assignata sup
 ples tunc distanti p sine factam connexionem
 predicati cum subiecto si n. predicata nater et
 necesse conuenientia cum subiectis tunc erunt
 supplex nates et in materia nate si vero tunc
 contingenter et possibiliter erunt supplex
 contingentes et in materia contini gentis.
 Proprius vero in qd subiectu et predicatu nater
 inter se repugnata hnt, huc qd sunt in
 materia remota, ad supplex nater reduci
 possunt; nam in illis, p nater extremam
 repugnata veritate, abfolunt a tunc, et con,
 sequenter possunt illi termini verificari p
 quacumq, dista tunc de suis sigtis, qd
 supplex nater reductiue solum fati e.
 Supplex tam nates tunc accidentalis et unig
 duplex. Aliu e Cirs, Aliu sin pularis.
 Supplex circ nates, e acceptio, termini circ
 de suo sigto verificat tunc qua unig,
 distam tunc, ut huc, hnt aut. fr
 Supplex nates sin pularis e acceptio termini
 singularis qd de suo sigto verificat tunc
 unamq, distam tunc, ut huc, hnt aut.
 Supplex accidentalis circ e acceptio termini
 circ qd de suo sigto de quo verificat tunc tunc
 tunc importata per verba, ut huc, hnt aut.
 Supplex accidentalis singularis e acceptio termi,
 no singularis qd de suo sigto, de quo tunc verifi
 cat

Supplex accidentis
 talis quae?

Supplex in materia nate
 sunt supplex nates.
 In contingenti, sunt
 contingentes.

Proprius in materia re
 mota reduciuntur
 ad supplex nates.

Ratio unig.

3a Divis.

Supplex tam nates
 quam acentis e
 iterum duplex.
 Cirs nates.

Nates singularis.

Acentis circ.

Acentis singularis.

ut non licet designare hinc per alij in hinc da
contextu, de sub affixi meo p[ro]p[ri]etate n. y.
Petri @ 12. d[omi]ni d[omi]ni h[ic] h[ic] non vult
Suppo Distributio @ duplex. Alia Completa
Alia Incompleta.

Completa @ acceptio tem: e[st] distributi p[er]
singulis generum, ubi de actio sententia.
Subiectu hinc p[ro]p[ri]etate supponit distributio rem,
pleta q[uod] non solum de un[us] p[ar]te arti conge,
tere illud p[ro]p[ri]etate su[us] et hinc cum h[ic] h[ic],
viduo sub arti contento.

Suppo Distributio Incompleta @ acceptio
tem: e[st] distributi p[er] generu ly singuloru.
ita q[uod] a genere vel p[ar]te su[us] non p[er] h[ic] con,
tentu sub genere vel p[ar]te. neg. ut ait p[ro]p[ri]etate
in arca h[ic] e[st] suppo distributio in con,
pleta, nam e[st] p[ro]p[ri]etate h[ic] q[uod] de quo,
tem: genere vel p[ar]te arti alij fuerit in
arca h[ic] non vero sensu q[uod] de in diuisum
fuit q[uod].

Circa has diuisio Nota illud esse factus
fuit diuisus considerat, tem y fermitas
supponens considerari p[er] in ordine ad di
u[er]sam: nam aut coniugiu in ord[ine] ad suu
p[ro]p[ri]etate, aut in ordine ad unione, qua h[ic] h[ic] 2.
aut p[ro]p[ri]etate et copula, aut tem in ordine 3.
ad p[ro]p[ri]etate alijna q[uod] officiu tem: q[uod] h[ic]
has diuisus considerat diuisio et uari
supponit, vel p[ro]p[ri]etate tem: supponentem
fuit p[ro]p[ri]etate h[ic] in ordine ad suu p[ro]p[ri]etate, diuis
fuit p[ro]p[ri]etate in materiam et factem, singuli,
tem, et personalem, p[ro]p[ri]etate et in p[ro]p[ri]etate.
In ord[ine] vero up[er] h[ic] h[ic] q[uod] h[ic] h[ic] h[ic]
rechi et p[ro]p[ri]etate, diuisio h[ic] h[ic] in acciden

Suppo Distributi,
Alia Completa.

Suppo Distributi
Incompleta
pleta.

Ratio uno tot
distingtiones.
NB.
Summa h[ic] h[ic]
hinc d[omi]ni b.

Hoc relatum nomine dicitur aliud non esse accidens, his aliud substantia

Relatum Substantia e q refertur suu aut p modum p se stantis, ut qd, q, p, quid &

Relatum vero Accidentis e, quod refertur suu aut p modum alteri ubi accidentis, ut, talis, qualis.

Aliter Relatum Identitatis q refertur suu aut p illo modo, ut, ille, ipse, idem.

Aliter Divergentis, quod refertur suu aut in obliquo modo q he divergentia a suo antea dicitur, ut alius, alter &. si n. qd dicitur alteri, debet intelligi de alio supposito distincto a Petro.

Relatum aliunde Reciproco. Aliud non recipiunt.

Reciproco q refertur suu aut sup illud re, Eradendo: et hoc duplex e; aliud primitivum, ut ego, tu, ipse. Aliud derivativum, sicut, me, tuus.

Non Reciproco e q non recipiunt supra suu aut.

Percepta su nra Relativa, scienda q no supponunt Relativa, nisi qto intelliguntur conjuncto suo antea eum q referunt; et oia Relativa, exceptis recipiis primitivis, supponunt miscela eorum signorum qly nra eum, ut si. Si tu e aut, et ille est. Similiter Relatum, ille, et dicitur tunc supponit suu suu aut q refert. Si vero Relativum, ab aliis signis affi dicit, eadem retinet sup illud Relativum qui, licet sit affectu proprio dicitur, butius immediate supponit tu dicitur

scienda

Diversio Relativ.

Relat. substantia.

Relat. Accidentis.

Relat. Identitatis.

Relat. Divergentis.

Relativum aliud recipiunt aliud non recipiunt. Reciproco.

Non Reciproco.

Relativa non possunt supponi nisi conjuncta ante eadem eum, ex cepis Relativis primitivis.

Scientia et relatiua non se supponere
 suppe fructi, simpli, aut personali, nati
 aut accidentali; sed suppe ista conueniunt
 eis prae suam antea dicitur, & referunt.
 Et ut veritas aliter prae agendum in qua rela-
 tiua continentur, se respiciunt in se ad aut q. res
 ferunt. unde relatiua primitiua prae eodem
 modo resoluenda sunt utq. aut. n.g. Si ho
 diligit. resoluitur sic. hic ho diligit se, et hic ho diligit
 se. et eodem modo scienda est, hoc dicitur de
 relatiuis derivatiuis prae. Relatiuum uer-
 baliu, si prae ut substantia prae a parte prae
 edentis uerbi n.g. Si ho scit et dignitat
 resoluenda est in hanc copulatiua et hoc relatiuum
 qui, prae in Relatiuum illi; et resoluitur sic
 Si ho scit, et ho scit et ille dignitat; quae
 copulatiua sic resoluitur; hic ho scit et ille
 dignitat. hic ho scit et ille dignitat.

Dubium Septimum

Quid sint

Ampliatio Restrictio et Appellatio

Secunda

Secunda proprietates Logicales terminum
Ampliatio; quae sic defini solet.

Ampliatio est extensio termini a minori
ad maiorem signum, vel accceptionem
n.g. in hac ppse, homo est opus insty. ille terminus
homo, ampliatur, stat n. p. vity harty, no tm
& sunt, sed et q. erunt in praemissi dista
hnt.

Defio Ampliationis.

Si hnt in diste, (vel accceptionem) qd ut
termini alijs ampliatur non e. verè quid sup,
ponat ppria et stricte, sed sat e. si accipiatur
& pro sigto. Unde in hac ppse, Antichris e,
vel frut. e. vera ampliatio; non tu vera
signo; ad vera n. signum pretiq. veris cas
termini de suo sigto, iuxta exigentiam
copulae, q. non potest ampliatio.

Pro intelligendo natura ampliacionis ceteramq.
non prohibetur, nota a dialecticis ceterisq.
fundari certis alijs stricte termini. cum n. h.
stricte hnt sigto in ampliatio vel re
vel a ma. ad nim. accptione, necesse e. de
signare aliquem statu termini respectu cui
letur. et in quo nulla fuit ampliatio, aut
restrictio. Statq. a. iste termini e. illig ac
tum distam hnt in ordie ad determina
tionem palem. et hnt stricte hnt q. am,
phatio; si n. terminus accipiat q. p. hnt
in ordie ad alia distam hnt distam q. ma
in portata q. copula palem, tunc vere
terminus ampliatio. Unde in hac ppse, hodi,
hntans hnt; istud subiecta non ampliatio
quia

Septima
Restrictio
ellatio
Secunda

2. modus.

Modus secundus: a non amplius ad unum non
distributum, bona & consequentia affirmantur. sicut
et bona & consequentia a generali ad unum
affirmantur. n.g. alius h[ic] generaliter, go alius h[ic] pot[est]
esse alius.

Ut hi duo modi arguendi sine errore exerceantur
debent notari aliquae regulae.
1a Regula fit; ut conclusio ab amplio ad non am-
plum vel ad restrictum q[ui]dem est, affirmatio sit
bona, debet fieri distributio amplii; ab bona equi-
stantia non amplius vel restricti n.g. ut promi-
sit currere et h[ic] alius, go h[ic] alius pot[est] currere.
qd sit distributio iam dicta. constantia vero
nihil aliud est, quam q[ui]s dicitur existens
subiecti, ut in ex[em]plo allato patet. q[ui] si
unum ex his omnibus conclusio nulla erit. n.g.
ho pot[est] currere go h[ic] alius pot[est] currere, nulla est
consequentia q[ui] defectu distributis amplii. si
nullus hinc conclusio legitima non est, tunc pot[est]
ho currere, go h[ic] alius pot[est] currere. p[er] h[oc] da-
ri ante sed ante vero, consequens falsum,
dato casu q[ui] nullus h[ic] alius esset in mundo,
go requirit constantia non amplii.

2a Regula, ad unum ad unum unum neg[ati]ve
neg[ati]ve conclusio bona fit non e[st] necesse con-
stantia non amplii; sed sufficit distributio amplii.
n.g. nullus h[ic] pot[est] currere, go nullus h[ic] cur-
rit. vel h[ic] alius non pot[est] currere.

3a Regula a non amplius ad unum, ut con-
clusio sit bona atque legitima et suffi-
cienter non distribuitur; si n[on] distribuitur conclusio
bona non erit, ut hinc conclusio bona: h[ic] alius
pot[est]

4. Regula circa
duos modos argu-
endi supra dictos.
1a Regula.
hinc petitur constantia
et distributio.

de distributis, pag. 88.
nel. 150.
Constantia q[ui] sit?
(Affirm.)

2a Regula.
hinc non petitur
constantia.
(Negati.)

3a Regula.
hinc non petitur
distributio.
(Affirm.)

pt urere, go ho pt urere. hwe uer mala,
ho alby pt urere, go gis, ho pt urere.
ficut a parati ad uerite d'f'ributu non e
bona confy's. alby's ho e docty; go ois ho e docty.
bene ho ualeat ut ueritate non d'f'ributu. uig.
alby's ho e docty, go ho e docty.

7a Regula
hic non petitur
distributio sed
constantia.
(Negne)

7a Regula a non ampto ad amptu regne
huc confy's fit bona, petitur constantia in non
ampto, ut q amptu non d'f'ributu. u.g. ho
alby non uerit, et ho alby e; go ho non uerit.
confy's bona e: si uero non penat facta em,
stantia pt consequens reddi falsu ante adon.
ly uerit; nuptu, capu, q nullu ho pt alby
et ois ho uerit.

Defio Restrictionis.

Restrictio e conuictio termini
a maiori ad minorem supremam uel
acceptiorem .i.

S.G. homo alby e in by. ille term: ho, u,
forin gis q li alby; ut huc stetq hucq alby,
cum ho et nuptu eare q hucq alby.

Ubi term: restrictio
uel restrictio
fit p'ponit. q
ex parte unig
extremi.

Ubi nota q ut fiat restrictio debet terminus
restrictio uel restrictio poni ex parte unig
extremi, si a alijs term: q restrictio partu
adhiberi solent, potest in alio extremo, re,
restrictio non efficitur. und e hoc non e res
de alio term: restrictio uel restrictio, ut sunt
adhiberi, ^{de qua uide pag. 130. D} conuictio nuptu eare, capu oblig
et et substantiu uicis tu gerentes adhiberi,
et ut

Quoniam ex
dantur a re,
restrictione

Handwritten notes on the right page, partially obscured and difficult to read.

NB.
Regula bonis
restrictivis et
ampliatiis.

Et ut Restrictive sunt et ampliatum melius
cognoscat filii & certa Regula, quod cum
has terminis accipit & pluribus quam alii
petunt respectu hospitalis & sentis bonis, tunc
habes terminis vere ampliati. Si vero acci-
pitur & pronuntiat quodam accipit respectu
eisdem cupulas sentis tunc tunc vere
restrictivis. Et istud in eo proprietate Restrictio-
ni: & Ampliatio in supple tunc accidentali
verum habere videtur, non nudo.

Restrictio et Ampliatio
loci habet tunc in acci-
dentali supple.

In Restrictive sunt et duo modi arguendi.
Primus. A non restricto ad restrictum negat
et affue, bene & certum, dum in affua ponat
constantiam ex parte non restricti; ut bene va-
let, est tunc currit et hoc alibi, go hoc alibi cur,
rit. Negue et bene valet. nullus hoc currit,
go hoc alibi non currit; ubi constantiam addere
non potest.

Duo modi arguendi
generandi, § 157.
1. modus.

Secundus. A non restricto ad non
restricto partem constantem supplet affue et
negue: bene & certum. Summo in negua
hoc alibi non currit, et bene valet.
non currit. In affua non est negua constantem,
homo disputat. go alijs
homo disputat.

Constantia non potest
in negua.
2. modus.

Ad proprietates reduci possunt Alienatio
et Diminutio.
Alienatio est distractio termini a propria ad
negua fixam. ut hic a p. i. c. p. Petrus ceter.
Diminutio est contractio fixam tunc termini
adimant. ut si dicas alibi go alibi sunt dentes.
hic cent

Alienatio qd?

Diminutio.

In contrahitio factum huius terminus alibi, ut
illud non, unquam, sed in subiecto. In quibus
fuit huius factum; factum partem si: expressum
per partem hanc ad iuncta; factum dentes.

In his duabus rebus unum confusa bona sunt,
facile signis, potest. Den n. licet ut ali
e recte ad quibus; neq. in similitudo ad quibus
hinc non licet in parte, hinc recte in parte
to homo in parte. neq. ut valet. Ad quibus
to alibi factum dentes; to Ad quibus alibi.

De quo appellatio.
de facto facto vide. pag. 145.

Appellatio tandem, quae ultima parti
tas termini; et applicatio, si quod factum
malis unius termini ad factum facto alterius.

V.g. Petrus et magnus partem. factum facto alibi
termini, magnus, applicatio ad factum facto
alterius termini, partem scilicet: denotat n. mag.
nitudine convenit Petrus rae Phisus.

Appellatio duplex.

Appellatio duplex. Alia Realis. Alia Acci
dentalis.

Realis.

Realis est applicatio accidentis realis ad
factum alterius facti. Vt Ioannes et magnus
partem. Appellatio realis est applicatio unius
accidentis realis. n.g. homo est ipse.

Accidentalis.

Accidens Realis est id, quod fuit esse ab
opere mentis non dependentes. pars non
et dependens ex parte esse ab intellectu. In d.
factum hinc non mente. /.

et ut

Et ut apparet non melius expressatur
Nota 29. qd ad obliquum primum a parte p[ro]p[ri]i,
cui; et subiecti a parte subiecti tunc non
e vera appellatio. ut cum dico, Petrus legi-
e magnus. non vere appellat ille t[er]m[in]us; mag-
nus. supra s[er]m[in]em subiectum sed t[er]m[in]us ad aptum illi
magis qd i[n] c[ir]ca subiecto. non n[on] d[icitu]r
magis t[er]m[in]us in Petro rat[us] legi co, q[ui] ad aptu[m]
petra[m] petri; committit. /

Nota 30. qd ad obliquum et subiectum primum
a parte ap[er]t[ur]e extrinseci tunc vera fit
appellatio. ut in ex[em]plo inibi p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o
Nota 30. De p[ro]p[ri]o app[er]t[ur]e ap[er]t[ur]e tunc vera fit
magis q[ui] q[ui] o[mn]i[um] t[er]m[in]i, in q[ui] appellatio resp[icit]
debet esse t[er]m[in]i c[on]notat[i]v[us]; aut rigoro[se] in
petra[m] duplex figitur, unu[m] fructu[m] alt[er]u[m] mate-
ria[m] t[er]m[in]i c[on]notat[i]v[us] p[ro]p[ri]e c[on]p[re]h[en]dit; sed
q[ui] figitur fructu[m] intelligi n[on] illud, q[ui] in d[icitu]r
a se p[ro]p[ri]o q[ui] t[er]m[in]i figatur, licet ipse ter-
m[in]us sit absolutu[s]. n[on] q[ui] in hac p[ar]te. h[ab]et p[ro]p[ri]o, fig-
tu[m] illi t[er]m[in]i fructu[m] h[ab]et, p[ro]p[ri]a[m] humana[m] qua[m]
t[er]m[in]i c[on]notat[i]v[us] p[ro]p[ri]e c[on]p[re]h[en]dit. Et si ille t[er]m[in]us
figitur fructu[m] supra figitur fructu[m] huius t[er]m[in]i
h[ab]et; Ex quo apte colliges app[er]t[ur]am vere
q[ui] e[st] vera, ut ex[em]plo ab[er]t[ur]e d[em]onstrat.

Nota 40. ultimo, p[ro]p[ri]um h[ic] esse d[icitu]r de
t[er]m[in]i numerabilitate, q[ui] n[on] si illi applicent
s[er]m[in]em fructu[m] t[er]m[in]i, et q[ui] c[on]notat[i]v[us].
Deo d[icitu]r e[st] nota. Nota h[ab]et Regulas.
1a Sit. t[er]m[in]us numeralis n[on] numerat[i]v[us] p[ro]p[ri]i
ad d[icitu]r substantivo signifi[cat]i c[on]notat[i]v[us] substantiu[m] in
c[on]notat[i]v[us] applicat n[on] numerat[i]v[us] ad p[ro]p[ri]o sita
et

4 Nota app[er]t[ur]e.
1a Nota.
Ad obliquum loco p[ro]p[ri]i,
cui; positu[m], n[on] e[st]
appellatio.

2a Nota

3a Nota

4a Nota.

3. Regula de t[er]m[in]i
numerabilitate ad p[ro]p[ri]o
fructu[m].

1a Regula

hinc t[er]m[in]i
subiecti
cui; et subiecti
a parte subiecti
tunc non
e vera appellatio.
ut cum dico,
Petrus legi-
e magnus.
non vere
appellat
ille t[er]m[in]us;
mag-
nus.
supra s[er]m[in]em
subiectum
sed t[er]m[in]us
ad aptum
illi
magis qd
i[n] c[ir]ca
subiecto.
non n[on]
d[icitu]r
magis
t[er]m[in]us
in Petro
rat[us] legi
co, q[ui]
ad aptu[m]
petra[m]
petri;
committit.
/

et ad natus q̄ in suppositis adferuntur: ut Pe-
trus et Paulus sunt duo heredes. ille termi: numerus
his, sine applicat numerum: ite numerat
tam supposita quam natus; et hoc ista
p̄t̄a est contra fidem. Pe et Paulus et Spiritus S. sunt
tres Divi. q̄a ille termi: numeratis tres; nume-
rat tam natus quam supposita q̄ diuina non
contrariatur. Ergo haec regula sic optima,
ita certa ē.

2a Regula.

2a Regula. Termini numerales primitivi sunt
coniuncti adiectivo, tunc supposita numerat
et non formae. nam si unus albedo in hanc
et plures heredes, tribus u. g. bene dicere tres
albi, q̄a ille terminus coniunctus adiectivo tunc
numerat supposita. et e contra haec est uerq̄:
Petrus unus feriens; uel unus artifex; uel ha-
beret plures ferias aut artes. Ex hac Regula
scitur q̄ cum in Symbolo Athanasij tr. non
tres Personae sed unus Spiritus: non tres aeterni
sed unus aeternus. Illes Termini non adiectiue
sed Substantiue sunt.

3a Regula. Termini numerales sp̄s sui,
naturae additi, substantiue sunt ille sit
connotatiue sunt absolute, tunc numerant
supposita et non formae. ut haec op̄t̄o
catholica ē. DEVS ē trinus. q̄a ille terminus
numeratis de denominatione, sunt substantiue
sp̄s tunc supposita numerat et non formae
q̄ Deo non repugnat. Et haec de proprie-
tate terminorum.

8. Januarij

Dub: 8.

Dubium
De Op̄t̄o

et ad natus q̄ in suppositis adferuntur: ut Pe-
trus et Paulus sunt duo heredes. ille termi: numerus
his, sine applicat numerum: ite numerat
tam supposita quam natus; et hoc ista
p̄t̄a est contra fidem. Pe et Paulus et Spiritus S. sunt
tres Divi. q̄a ille termi: numeratis tres; nume-
rat tam natus quam supposita q̄ diuina non
contrariatur. Ergo haec regula sic optima,
ita certa ē.

2a Regula. Termini numerales primitivi sunt
coniuncti adiectivo, tunc supposita numerat
et non formae. nam si unus albedo in hanc
et plures heredes, tribus u. g. bene dicere tres
albi, q̄a ille terminus coniunctus adiectivo tunc
numerat supposita. et e contra haec est uerq̄:
Petrus unus feriens; uel unus artifex; uel ha-
beret plures ferias aut artes. Ex hac Regula
scitur q̄ cum in Symbolo Athanasij tr. non
tres Personae sed unus Spiritus: non tres aeterni
sed unus aeternus. Illes Termini non adiectiue
sed Substantiue sunt.

3a Regula. Termini numerales sp̄s sui,
naturae additi, substantiue sunt ille sit
connotatiue sunt absolute, tunc numerant
supposita et non formae. ut haec op̄t̄o
catholica ē. DEVS ē trinus. q̄a ille terminus
numeratis de denominatione, sunt substantiue
sp̄s tunc supposita numerat et non formae
q̄ Deo non repugnat. Et haec de proprie-
tate terminorum.

8. Januarij

Dub: 8.

Dubium Octavum De Oppositione Propos.

Pod consideratem proprietate quarundam q̄ terminis,
ex q̄by pprio complexio, conueniunt; restat ut de
possibilitate quorundam q̄ pprio p̄p̄ty competat, utam.
Sedent uero cetera assignam hanc proprietates,
oppo si: et aequolentia. Quibus etiam addi pot
conuersio pp̄tati om̄; licet illa sit miny intrinseca,
et multa acci duntalis.

Inter illas q̄ locum obtinet oppositio quo ceter
sic definitur.
Oppositio ē repugnancia duarum p̄p̄ty,
Honum eodem subiecto et predicato
constantiam s̄m̄, affaem et negaem;
uentatem et falsitatem.

Defio opp̄is.

Hae defio conuenit plane cum illa qua q̄
figurat alij. Oppo ē affaem et negaem siḡt
de eodem s̄m̄ idem.

alia defio opp̄is
sed eadem q̄ supra.

Explicatur q̄ Defio. Loco generis ponitur
repugnancia. Additur, inam p̄p̄ty
ad excludi ab oppo simpliciu, ubi nota opp̄em
q̄re duplicem. Alia ē Complexa. Alia s̄m̄
complexa.

Gen̄ defio. Repug
nancia?

Oppo duplex.

Incomplexa ē repugnancia inter duas
res simplices, aut inter duas terminos s̄m̄.
qua opp̄is genere opponunt n. g. albedo et n̄,
quod, et alia incomplexa.

Incomplexa.

Complexa

164.
Complexa

Complexa vero e repugnancia inter duas
species qd ex sua natura complexi onem habent.
Et de hinc 2o oppo sermo non potest no de ja.
Dicitur et eodem subiecto et predicato constantia
in qm natura, multa no dicitur.

9o.
Oppo petit ut sit
dicitur idem in utroq
specie.

1o Item hunc pariter petit ut sit idem sub
iectu in utroq specie: hinc nullae istae spec
Petri unius Pauli non unius Petri et alby,
Petri non e magis. Quia istae species non
constant eodem subiecto et predicato ut patet

2o
Oppo petit ut sit
eodem et potm e mi
noim, non aq noim.

2o Petitur ut sit idem subiectu et predicatu qd
uni noim, non aq noim. si n. subiectu sit semi
a quoq vel et predicatu, utraque idem a se
ut canis latrabit, canis non latrat.
Alij insup et petunt q subiectu et predicatum
non hnt sit idem situm aem, sed et situm noim.

Deiq eadem
noim non sola res.

unde non in dicant hunc esse unum oppo
tully orat, magis non orato q licet sit
eadem res, tu non eadem vox.

3o
Oppo petit idem
obm et potm situm
Locu. temp. modis.

3o Petitur ut sit idem subiectu et predicatu
situm locu, temp, et modis, seu in transstanti
as extremum. q si non seruentur multis ob
iectis, nam oppo impugnatu e non fa
his fiet. et loci idem si non idem seruentur
possunt dari duas species q videri opposita
simul vera, q qm repugnent. ut cum dicitur
Amicus q e frater, Amicus non e frater.

Locy seruand.

q duas species possunt esse simul verae si ma
les loci, no sit casu q Amicus sit molheris.
Idem e dicendu si non seruet idem tempus.
unde hinc non e oppo vera, Petri dignitas
Petri non dignitas, eo quod non sit idem predi
catu situm temp, unde n. species istae, alterum
futuri. Istae q species simul esse verae possunt
Debet

Temp seruanda.

Dicitur et eodem
complexa vero e
repugnancia inter
duas species qd
ex sua natura
complexi onem
habent. Et de hinc
2o oppo sermo
non potest no de
ja. Dicitur et
eodem subiecto
et predicato
constantia in qm
natura, multa no
dicitur. 1o Item
hunc pariter petit
ut sit idem sub
iectu in utroq
specie: hinc nullae
istae spec Petri
unius Pauli non
unius Petri et
alby, Petri non
e magis. Quia
istae species non
constant eodem
subiecto et
predicato ut
patet 2o Petitur
ut sit idem
subiectu et
predicatu qd
uni noim, non
aq noim. si n.
subiectu sit
semi a quoq
vel et predicatu,
utraque idem
a se ut canis
latrabit, canis
non latrat. Alij
insup et petunt
q subiectu et
predicatum non
hnt sit idem
situm aem, sed
et situm noim.
unde non in
dicant hunc
esse unum oppo
tully orat,
magis non orato
q licet sit
eadem res, tu
non eadem vox.
3o Petitur ut
sit idem
subiectu et
predicatu situm
locu, temp, et
modis, seu in
transstanti as
extremum. q
si non seruentur
multis obiectis,
nam oppo
impugnatu e non
fa his fiet. et
loci idem si non
idem seruentur
possunt dari
duas species q
videri opposita
simul vera, q
qm repugnent.
ut cum dicitur
Amicus q e
frater, Amicus
non e frater. q
duas species
possunt esse
simul verae si
males loci,
no sit casu q
Amicus sit
molheris. Idem
e dicendu si
non seruet
idem tempus.
unde hinc non
e oppo vera,
Petri dignitas
Petri non
dignitas, eo
quod non sit
idem predi
catu situm
temp, unde
n. species
istae, alterum
futuri. Istae
q species
simul esse
vera possunt
Debet

Debet et esse idem subiectu et predicatu sicut in
unusquodque et nullo extra modum alias non
est vera opo si haec non fuerit, ut in se
quuntur quatuor patet. Petrus & scilicet & doctus.
Petrus non est doctus. & non vere opponuntur, cum
possint ambo simul esse vera vel falsa.

Modus sermone.

Debent et tandem seruari eos proprietates
logicales, de quibus supra dictum est quod si non
seruentur oportet et facile destruentur.

Proprietates logi-
cales seruantur a.

Dictum est in depre. sicut affirmati et negati
falsitate et veri tatem ad excludendum
propos subalternas, si vere opposita non sunt,
tunc quoad quantitatem aliqua inter se
repugnare habeant, ita y unafit unitis
alia particularis. et sic opo communifime
sunt inter se opponuntur; quatenus
illud negati in quantitate vel qualitate.
Sed non hinc non ita accipiuntur.

Excluduntur opo
subalternas.

Nota hic ut aliqua opo sit affirmati vel negati
tunc debet signum affirmati vel negati
habeat, debet poni ante copulatum vel saltem: un,
de hinc & negati, Petrus non est in sty. illa vero
affirma, Petrus non est in sty. qd negati non ponitur
copulati. et idem debet offerri in opo
hypotheticis et modis aliter de quibus supra pag. 128.
Sicut sunt opo in alio dixerunt infra.

Particula negati
natura ante copu-
lam ponenda.

Idem de opo
hypotheticis et
modalibus.

Dividitur opo in tria si definita in 3. membra.
In Oppo^{con} Contradictoriam, Contrariam,
et Subcontrariam.

Divisio opo
positivis in
Contradictoriam
Contrariam et
Subcontrariam.

Subalternas n. ut dictum est, non oportet spectat
ad hanc sicut opo hinc definitam.
De qua sicut est in non sit generis in pro
vel analogi in analogata.

¶
Quibus sit hinc
divisio?

Quidam

Vel non possunt esse simul vere nec falsa et
 sunt contradictoria. Nec potest quod dicitur
 in dicitur hinc sufficientia deponi ex quibus
 fidei ipsa quantitate fidei se in hinc
 spectare ad opem hoc n. si neminem quod subal,
 ferre vere continere sub opem supra defi-
 nita, et iam improbandum. Sed ideo ex eo
 fuit dicitur sufficientia, quia sub diversa
 quantitate indicat diversum modum negandi
 aut affirmandi, et pertinet ad ipsam opem
 ipsa: nam alia negat ex toto, alia affirmat
 affirmat ex toto et e contra.

Hanc in opem nota et officia declarat
 sequens tabella, in qua supra dicta melius
 aspici poterunt et dicens a facilius capi.
 ubi quibus superiores contraria: inferiores sub-
 contraria et sunt in angulis et diametri oppos,
 lateris, sub alterna quibus congruant. ita ut
 superior sit superior sub alterna, inferior sub-
 alterna quibus congruant saltem quo ad quan-
 titatem opem habent, His annexere volumus.

Omnis homo est doctus. Nullus homo est doctus.

Aliquis homo est doctus. Aliquis homo non est doctus.

contra

Petrus & alby. Petrus non & alby, vere contradi-
ctio opponuntur qd forma contradi-
ctio inis inistunt
quo ad veritate et falsitate. affaem neguam.
Vices non quoad quanti-
tatem. Et hinc solent
totus vocari qd contradi-
ctio de lege. quasi
contradictoria leges obser-
uent.

Ubi nota plures esse terminos & uniuersali-
tatis seu distributio plane sicut in capite
10 terminus singularis ut patet, qd sicut se ca-
ret in ferens, quod ad uniuersalitate pertinet.

20 Term: Collecting, collectiue supponens di-
stribuere nullam ad mittere ut collectiue singu-
ly. unde hinc nullam perit vultu. etiam elementa
ta sunt quatuor. qd cum elementa non sunt
quatuor. qd subiecti sunt in multis casu
sunt collectiue. in casu: distributiue
& ipsi ut sic reuocant.

30 Term: supponens simpliciter, non pot et
distributiue seu distributiue sunt, non n.
licet dicere ut hoc pres. ut hinc his oportet
ni qd termini supponunt simpliciter ne fa-
ciat contradi-ctio. Ut cum dicitur hoc pres, ho
non est pres.

40 Term: Supponens confuse, non pot et di-
stribuere, alias statim variabilis suppo, et nulla
erit contradi-ctio. Licet in utraque parte term:
iste eodem modo supponens verum habere
possit contradi-ctio. Et idem dicimus de
terminis distributiue e fructu ex parte unius
extremi et unius dicitur. dextra vel sinistra
auris regis ad audiendum.
his bene notatis facile poterit contradi-ctio
in specie agnosci.

Oppos Contradi-ctio
quod nocent?

1. Term: singularis
et in capite distri-
buit.
de term: singulari
ni de supra pag. 63.
Item term: Collecti-
ue collectiue supponens
ni de qu. 68.

3. Item term: sup-
ponens simpliciter
id est. ni de i. 76.

4. Term: supponens
confuse. 150.

Contra

Nonum
Oppositio
Contra
Subcontraria
Aeterna

contradictio
una uniuersalis
atq, alia nega-
falsa.
aliqui non
at uniuersalis
et si subiecti
et si negatiui
et si distributiue
et si in specie

170.
Contraria opposi
tione?

Contrarietas est oppositio suam oppositum
in affirmati et negati in veritate, non in
falsitate et quantitate.

Nam utrayque opposita est univocis; et utrayque potest esse
falsa in materia continenti. ut hoc dicitur.
Omnis homo est albus; nullus homo est albus. Utrayque potest
potest habere particularem falsam. Sicut dicitur ut
sola unitas, quod dicitur falsa, propter casum quod alius
non sit albus, et alius homo non albus.

Subcontraria
oppositio quae?

Subcontrarietas est oppositio suam pro-
prium particularem in affirmati et negati
tione: in falsitate non in veritate.

Nam potest utrayque esse vera in materia continenti,
casu propter quod Petrus disputat, et Paulus
hunc disputat. utrayque, tamen una vera, alius homo
disputat, alius homo non disputat.

Subalterna oppositio
quae sit?

Subalterna est oppositio suam pro-
prium in sola quantitate. Una est unitas,
alia pluralitas.

Unitas subalterna,
namque pluralitas subalterna,
nata.

Unitas est subalterna: particularis
subalternata, ut in tabula supra 167. pos-
ta videtur. Et subalternans est pluralitas
et alius. alius homo est albus. pro se ad plura exten-
dit quantum ad. Et ratio huiusmodi. quod subalternans
est illa ex qua inferitur subalternata: quod subal-
ternans plus dicit et ad plura se extendit, quam
subalternata.

Leges

Lex subalter-
narum.

quod esse nequit pp. rationem supra assignatam.
 Pro subalternis et lex aliqua pot. assignari.
 minimis patet illud esse simul veras, quia una
 inferit et alia, si n. subalter nemo potest esse
 vera, et subalter neta falsa, tunc darentur
 duo subequentiarius falsos, quod nemo asser-
 mat. Quod hoc si n. huc pprie subalternas
 est h. s. alij, vera, contradictione illij alij,
 h. non s. alij, erit falsa: go si pprie subalternas
 neta, alij h. s. alij, et falsa, ab alijs apti
 duo subequentiarius falsos. istud in diti tel.
 alij h. s. alij, alij h. non s. alij, quod tu
 e. contra legem subequentiariarum.
 Cum hoc stat q. in ma. e. in genti subalt.
 remota potest esse vera vel subalternans
 sit falsa. q. p. p. casu q. alij h. s. alij,
 et non est potest sint alij, hanc vera erit
 illa subalter neta, alij h. s. alij. falsa
 vero subalter neta, alij h. s. alij. falsa
 absurdi. sed, sicut inferit duo subalternas
 pprie esse simul falsas, q. libenter concedimus.
 nec in hoc casu illa potestis vera pprie
 unita altera ut sit, nam alij esse s. falsa
 q. e. contra facta hypothesis.

Quares hic an pprie hypotea. q. d. dicit
 in se duas contradictiones n. q. hinc, Petry
 currit et Petry non currit; posuit alia con-
 tradictione pprie et assignari.
 R. Atque; hinc pprie, Petry currit et Petry no-
 currit, ut contradictione pprie ista; nam Pe-
 try currit, et Petry non currit. Ex p. b. Nam
 sicut vulgare tralisticum arioma non e.
 me

Genesio de
pprie hypotea.

et melius stradicere quia toti pro negatione ad
verbratum proponere; quod de spatio hyptis
omne verum est, ut supra diximus: sed assignata
quod tot negatione soli ppositum, go contra
licet alteri utitur, Pchy currit et Pchy non
currit.

Obiectio 2a.
de contradictoriis.

Obiicies 2o. Ista sunt dua contradictoria,
ho est pres, nullus ho est pres: et tu ista sunt p,
mut veru. go pnt dari dua contradictoria
simul vera. ma: patet pbaq min: prima n.
verissima e: secundam puy: vera est,
deducit de cetero per singula inferiora
n.g. iste homo non est pres; et iste non est pres
et sic de aliis, go nullus ho est pres. go aut et
ista vera.

Non esse contradic-
toria, ga non af-
funtur simplex, in
personalem.

R. Ista ista ptes non sunt contradicto-
ria, ga non af fuppo simplex in fuppen
personalem. ut ex. est contradictoria debet
reut hoc modo poni, ho est pres, ho non est pres,
et tunc non pnt pmut vera, sed pa vera ad
vera falsa.

Obiectio 2a
de Contrariis.

Obiicies 2o. Ista sunt dua contraria p
pres, uniglibet hois oculy e dexter, uniglibet
hois oculy non e dexter; et tu sunt simul
vera, go pnt dari dua contraria simul
vera.

Non esse Contrarias

R. Ista ptes non esse contrarias, ga term:
non diffinitur in una, distribuit in altera
q e contra nam ptes, q debet exerceri,
subtermines servantis eandem fuppen.

Obiectio 3a.
de subcontrariis.

Obiicies 3o. Ista sunt dua subcontraria dan
homo comode aut e, qdam ho nullu aut e, et tu
sunt simul falsa. go pnt dari dua subcontraria falsa
pbaq min. de cetero sub futeo ditinuitis, nec
iste ho e aut, nec iste, nec iste e.

2a et

et si ne iste ho nullu
et nonne sunt simul
et nonne sunt simul
et nonne sunt simul
et nonne sunt simul
et nonne sunt simul

Dubium

Quia

Equiparatio

Contradictoria

Contradictoria e a
propositionum isdem
sunt sub terminum
et nonne sunt simul

et nonne sunt simul

et nonne sunt simul

et nonne sunt simul

2a et, nec iste ho nullu ait q, nec iste, nec iste. &
 qo ambo sunt simul falsa.
 R. Has ppies non snt subcontrarias, qd in
 subcontrariis feruntur a & istu conditio q est
 term: distributy na unu deo debet distri tui in al,
 vera, sed debet parti caritari q hic non fit.

Non esse subcon,
 trarios.

Dubium Decimum

Quid sint

Aequipollentia et Conversio propum. s.

Aquipollentia e equivalencia duarum
 propositionum iisdem extremis constantium
 qua sub signorum varia forma mutuo
 se se inferunt.

Est dicere illu ppies sunt equipollentes q cum
 habeant idem subm et p dnt, hnt et eade s sensu
 et figuram convenientem & inversis figuris p q,
 p q, n q, q p, q n, n q, n n, q q, q n, n q,
 non e aut, sunt equipollentes; in utraq. h. & idem
 p q & q p, idem p q & q p, q n & n q
 illa p q n q, p q n q ad in n q.
 et etiam

et aliam eum p[ro]p[ri]a p[ar]te anteriori et posteriori
negat: u. g. non quidam h[ic] non est aut, et nullus
universali affue, et h[ic] est aut, p[er] eandem r[ati]o[n]em.
Pro intelligenda ex p[ro]p[ri]a p[ar]te ista sunt
quaedam Regulae.

1^a Est, si negas p[ro]p[ri]a p[ar]te aliam signis uniti
aut p[ar]te, tunc illa p[ro]p[ri]a appellat sua con-
tradictoria, ut ista, non est h[ic] alby, appellat
sua contradictoria, alijs h[ic] non est alby. Similiter
ista, non alijs h[ic] alby, appellat h[ic] non est, nullus h[ic]
est alby, q[ui]a illis contradictoria.

2^a Regula. Si aliam signis uniti posteriori
negas, illa p[ro]p[ri]a appellat sua contraria, u. g.
est homo non currit, appellat h[ic] non currit, nullus h[ic]
currit. et ista, nullus h[ic] non currit, appellat
h[ic] non currit, est h[ic] currit.

3^a Regula. Si aliam signis uniti vel p[ar]te
p[ro]p[ri]a et posteriori negas, illa dicitur appellat
sua subalterna u. g. non est h[ic] non est alby, app[er]-
p[er]at h[ic] non est alby, alijs h[ic] est alby. Et item, non alijs
h[ic] non est alby, appellat sua subalterna, est h[ic]
est alby. Et ista, non nullus h[ic] non est alby, appellat
h[ic] non est alby, quidam h[ic] non est alby, et ista, non quidam
h[ic] non est alby appellat h[ic] non est alby, nullus h[ic] est alby.

Ad declarandas, vel potius servandas magis istas
Regulas, et illud carmen.

Pro, contra die, post, contra, pro, post q[ui] sub alter.

CONVERSO duam p[ro]p[ri]am substantivam unig[ram] ut alteram
ram consequentia per transmutaem ter,
minimum. Vel Caris.

Est commutatio unig[ram] p[ro]p[ri]a in alteram per
extremam commutationem. In Cor.

In Conversione sunt notae duae species. Con-
vertens scilicet et Conversa.

Conversa est illa cuius extrema transformantur
Convertens vero est illa, quae ex ipsius extremis trans-
mutatis efficitur. Ex quo colligitur clare quod
species quae debet converti cum inaneat eadem tunc
antea. licet eadem extrema manent, sed
tunc diverso modo et variato tunc loco et situ.
n. g. nullus homo est, nullus autem est qui de
conversione non manet eadem, licet postea ma-
neant, diverso tunc modo posita in ea specie quae
convertens est.

Conversionis si definita dividitur in 3a
membra In Simplicem. Per accidens
et Conversionem per Contrapositionem.

Conversionis simplex est commutatio unius generis
in alteram per transformationem extremam,
non manente eadem quantitate et
qualitate. n. g. ista nullus homo est
ergo nullus lapis est homo. et conversio simplex.

Et vocatur simplex tunc quia non mutatur accidens
aliquod, tunc quia eius extrema sunt sibi ipsa
tantum, et est commutatio unius in aliud totum.
n. g. si homo est commutatus in aliam in seipsum.
Et hoc conversionis simplex conversionis generis
mutis negata, nisi mutem negem, ut in seipso
allato in deum. et positus affirma in partem
affirmam. Ut ista. aliquid homo est autem ergo aliquid autem
homo.

Conversionis per accidens est commutatio
unius generis in alteram per extremam
transpositionem manente eadem qualitate
non tamen quantitate. est hinc

accidens. n. g. nullus hō & lapis, qd alius lapis nō
 ē hō. n. g. nō ē hō aut. qd alius autē hō. **Par 3.** (Asto)
 Nam partem astro, denotat 3^a q. unitis
 astris, et partem negam. negam. converti per
 contrapositionem. ut ista, nō hō aut, qd oē
 non aut & non homo. n. g. qd am non lapis nō ē non hō. Vbi
 lapsis. qd qd am non lapis nō ē non hō. Vbi
 termini mutantur in infinitos.

Centra ista dicta dicitur qd. Hae nō ē
 bona conversio. nullus senex est puer, qd
 nullus puer est senex. qd male diximus q
 unitis negam. negam. simpliciter convertit.
 aut patet, qd conversio ē vera, convertens
 vero nō ē falsa.

R. Has ptes in sensu composito esse simul
 veras, non tu in sensu dicitur: hoc dicitur.
 nullus senex est puer, aut puer, qd nul-
 ly puer nō est senex, q. utrumq.
 verum ē.

Obicis 20. Hae conversio bona nō ē, nul-
 ly hō ē mulier, qd qd am mulier nō ē hō.
 qd male diximus q unitis negam. convertit
 & accidens in partem si: negam.

R. Quod hae conversio non sit bona, qd nō
 servat regulam bonae conversionis & acci-
 dens, in conversione n. g. accidens debet
 unitis negam. converti in partem negam,
 q hic non fit. si per a. si isto modo con-
 vertentur. nullus hō ē mulier, qd qd am
 mulier non ē alius hō. q. nō ē, et sic bonae
 conversio quā convertens suā veritatem
 habent.

Obicis

Modum definiunt quidam haec modo.

Modus e' adiacens rei determinatio.

Sed definitio ista parum nro proposito deservit, q' pluribus rebus accommodata quae logice valider q' modo defini debet.

Modus e' dicitur modificans unionem p' dicati cum subiecto.

Definitio modi.

Proprio vero modalis si oratio continens aliquem modum denotantem unionem p' dicati cum subiecto.

Proprio modalis.

Proprio modalis in se habet quatuor genera. Possibilis. Contingens. Impossibilis. et Necessaria.

Proprio modalis quaternplex.

Possibilis e' in qua denotatur p' dicatum pos- se suppetere s'c' ut cum dico. Petrum esse philosophum, e' possibile.

Possibilis quae?

Contingens fieri eadem e' q' possibile, in qua denotatur p' dicatum posse uniri in s'c' ut cum dico. Petrum currere, e' contingens.

Contingens q'?

Impossibilis e' in qua denotatur p' dicatum re- pugnare subiecto. ut cum dico. lapideum esse equum, e' impossibile.

Impossibilis q'?

Necessaria e' illa in qua denotatur p' dicatum necessario consequi s'c' ut cum dico. huiusmodi esse autem verum, e' necessarium.

Necessaria.

Modus iste potest distribui in quatuor genera. scilicet Nominati- vus. Verbalis. Copulativus. et Coniunctivus. Unde constat modo nominati- vus, ubi dicitur. Petrus est philosophus. Modus vero verbalis, ubi dicitur. Petrus philosophatur. Modus copulativus, ubi dicitur. Petrus et philosophus. Modus con- iunctivus, ubi dicitur. Petrus philosophus et philosophatur.

decimum
Propositio

hoc necessitate & alio, te nera, qd eij demesse &
 nera. si hoc te albo. saltem n. potum ut compellere
 fito, qd ad necessitatem qd modalis dicitur fito,
 si ut. Et ista potum ultimo modo et veritas
 vel falsitas qd modalis composita non
 veridali. non n. qd e longa recte fito, sed
 tm auferendus modus, quo ab alio statim ad
 rit eij demesse, ex qua veritas vel falsitas
 potest. Et hoc hinc potest esse ista. qd in modali
 qd composita cum modo ista modali
 veri aut. potum cum fito, utroque ad sui veni
 tatem potum cum fito simul coniungi fito
 utriusq. fronte figetur, veritas eij statim pate
 bit ex hoc, si potum simul coniungi potest
 fito utriusq. fronte figetur, qd vero an potum
 cognoscatur ex qd demesse alio, recte fito,
 auferendus tm modum: n. q. ut cognoscatur an
 hinc qd modalis composita vera sit vel falsi
 su potest aliter aliter n. qd non resolues
 fito, sed ab alio tm modo consideratio qd
 eij demesse, qd veritas & si: aliter n. qd, in
 qua qd potum non potest coniungi fito, fito utriusq.
 fronte figetur, n. qd n. non potest simul coniungi
 alio, ut aliter, et ideo composita modalis falsi
 sit. Et hoc modus dicitur in alio compo.
 sitis.

Rogas tm qua tue signoscenda sit qd modus
 verus composita a dicitur.

R. potum: modus sine nominalis sine ul.
 verbalis hinc n. qd fito et potum sunt hinc
 vel dicit qd e recte n. qd hinc n. qd, si
 hoc alio. sed alio e dicitur. n. q. Julianus pot
 si

